

בית הכנסת היכל המלך

ע"ש מלכו של עולם

מיסודו של כולל ליל שישי
מבקשי ה' ע"ש הרמח"ל

בנשיאות הרב אלון עטיה שליט"א

פרשת: ויקהל

שבת שקלים

הפטרה: ויכרות יהודע

כח אדר-א התשפ"ד

הדרגה פועלת בנפש...

מאמר הרב

וחומרות, לכבודו יתברך! ולכבוד תורתו הקדושה!
מיד ציינתי לעצמי כמה קבלות חשובות שהיו נראות לי באותה השעה, אלא שאחרי כמחצית השעה, כשהגעתי לפתח הישיבה, הבחנתי ש... מחצית הקבלות כבר נשכחו...
לאחר כמה ימים - נשכחו ממני עוד כמה קבלות שקיבלתי על עצמי...
ובתום מחצית השנה כבר לא זכרתי שום דבר מהקבלות הגדולות שקיבלתי על עצמי באותה שעה שיצאתי ממוות לחיים!...

מה שהיה בעוכריי - הסביר רבי מאיר חדש, הוא שלא קיבלתי את הדברים בהדרגה, אלא קיבלתי הכל בבת אחת! הסיכוי שזה יישמר הוא אפס! האדם צריך הדרגתיות: תשעה ירחי לידה, גדילה וצמיחת גוף, בשלות הנפש, אט אט גדל אדם...
אומר ה'נחלת צבי' שישראל נכנסו לדרשה של משה רבינו: "ויקהל משה שמעו, קיבלו, ומיד יצאו: "ויצאו כל עדת בני ישראל". אך לא שכחו את מה שקיבלו, ולכן התורה מציינת מיד: ויבאו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו" - הם לא שכחו כלום מהדרשה, ומיד יצאו לקיים ולעשות!
מחובתנו, לבנות את נפשנו ועבודת ה' שלנו בהדרגתיות, במתינות, בעשייה ברוכה לאורך זמן - כך היא תתקבע בנפשנו וגופנו! שבת שלום ומבורך!

ממלמל פסוקי וידוי וקריאת שמע, ידעתי שדקותי ספורות... אין סיכוי לצאת ממנו לחיים! אף שהתחנה היתה קרובה, מכל מקום הספקתי לומר כמה פעמים וידוי...
כשהגענו, הוא הצמיד אותי לקיר, כיוון את הנשק לעברי - ו...
נשמע שרוש מהחלון שבקיר המחבר את שני החדרים...

קצין חמור סבר הורה לו לשחרר לאלתר את היהודון הזה... החייל הרוצח זעם, הוא פלט קללות נמרצות מפיו, אך ביצע את הפקודה...
יצאתי לאוויר העולם... חופשי... לא מאמין... אמרתי מיד לבורא עולם: "נתת לי את חיי במתנה! הנני בריאה חדשה! נולדתי כעת בנס גמור...! אני מוכרח לקבל על עצמי קבלות בעבודת סייגים... ה'...

על הפסוק המפורסם: "שתולים בבית יי, בחצרות אלוהינו יפריחו" אמרו בהלצה הדרשנים, שאדם יושב בדרשה הוא נטוע היטב וזוכר הכל, בבחינת תחילת הפסוק: "שתולים בבית השם" אבל... רק הוא יוצא לבחוץ - הוא לא זוכר כלום, כהמשך הפסוק: "בחצרות אלוהינו - יפריחו הכל פורח מראשו...
יש שזה נכון יותר אצלם ויש פחות, אך רבותינו מצאו גם לזה רמז בתורה הקדושה, והמקור לדבר בפרשתנו, לפני שנציין אותו - נספר סיפור:
המשגיח המופלא הגאון רבי מאיר חדש סיפר שלאחר שהדיחו את הצאר ניקולאי מכסאו ועוד לא קמה הנהגה, נטלו את החוק לידיים קבוצות אלימות ומסוכנות שעשו ככל העולה על רוחם...
אחת מאותן קבוצות מסוכנות היו הפטלורצ'קים - הם הטילו את אימתם על כל עובר ושב ובפרט על היהודים... כל יהודי שנתפש על ידם היה נורה בדם קר, ללא מצמוץ עפעף. פעם אחת, סיפר רבי מאיר -
הייתי מוכרח לצאת לרחובה של עיר, ולא עברה דקה עד שרדף אחרי אחד מאותם רוצחים והשיגני, ועוד לפני שנשמתי כבר הייתי בזרועותיו החזקות, תוך שהוא מוביל אותי לעבר תחנת ה'משטרה' הקרובה - אותו מקום ששימש כמאורת 'חוק'...
הוא לא ידע שבאותם רגעים פי

זמני כניסת ויציאת שבת:

רבינו תם:
19:00
18:58
18:54
19:00

יציאת השבת:
18:20
18:22
18:19
18:21

כניסת שבת:
17:07
17:23
17:10
17:25

ירושלים
תל אביב
טבריה
באר שבע

חיבל חהלכה

א. נאמר בתורה (ויקרא יט, יח) ואהבת לרעך כמוך, ומכאן שמצוות אהבת הבריות היא מצוות עשה גמורה מן התורה, וכן היא הסכמת הראשונים והאחרונים ואין מי שחולק בזה.

ב. מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך נחלקת לשני חלקים א, חיוב אהבת לב. ב, חיוב עשיית מעשי אהבה.

האהבה הלבבית היא לחוש בלב רגש אהבה לכל אחד ואחד מישראל. ודרגת אהבת הלב המחוייבת היא לאהוב את רעו כך שיחפוץ שיבא עליו כל הטוב, ולא יארע לו שום רע [אולם את עצמו רשאי לאהוב יותר מחבירו] וכמוך שנאמר בפסוק ואהבת לרעך "כמוך" פירושו, כמו שאתה חפץ לעצמך. וכמשל אהבת אחים שכל אח שמח בהצלחת ובטובת אחיו, על כל סוגי הטובות אשר יבואו עליו, הן אם יתעלה בחכמה, עושר, או בכבוד, וכדומה, ויצטער בכל דבר רע שיארע לאחיו, אולם כל אח אוהב את עצמו יותר מאשר את אחיו.

לעצמו. וקל וחומר שחובה שלא לעשות לרענו מעשים שלילים כגון, להעליבם, או לצערם, או לדבר בגנותם, וכדומה. ובעזרת השם יבוארו פרטי חיובים אלו בהמשך.

ג. חיוב ואהבת לרעך כמוך הוא גם לאהוב אדם שאינו אוהב את בני האדם לפי רוע מדותיו. וכן לגבי חסד, אף כשברור שהאדם הנזקק לחסד אין דרכו לעזור ולסייע לאחרים לפי רוע מדותיו, מכל מקום מחוייבים לסייעו ולעוזרו, כפי כל גדרי וחיובי ואהבת לרעך כמוך. ויתר על כן אף אם פגע בו, ביישו או ציערו, מצוה לאוהבו, וקל וחומר אם רק לא הטיב עמו, אף שהיה יכולת בידו, אסור לשונאו ומצוה לאוהבו. ואם מבקשים ממנו סיוע בצורה לא יפה

ופוגעת, עיין בביאורים. [יש לדון כאשר מבקשים ממנו עזרה בצורה לא יפה או מתנשאת, או בצורה מעליבה וכדומה, האם מחוייב בעשיית החסד או לא. ולכאורה לאור האמור לעיל, שפיר מחוייב, ומה לי אם הזקוק לחסד מבקש לא יפה, מ"מ רמיא עליה חיובא דאורייתא דעשיית חסד. ברם באמת יש לבא ולהקל בכה"ג משום היתר של זקן ואינה לפי כבודו, אשר יבואר להלן. וכיון שבצורה זו שמבקשים ממנו לסייע הוא ביזיון בשבילו, שוב יפטר מחיוב עשיית חסד, כשם שזקן ואינה לפי כבודו פטור מלשאת אבידה שאינה לפי כבודו]

ד. אף בדברים שהאדם אינו מקפיד בהם, וחברו כן מקפיד, חובה לנהוג עם חברו כאשר היה עם לבבו של חברו. כגון אם הוא אינו מקפיד על בזיונו, אסור לו לבזות את חברו. ולא יאמר האומר הן על עצמי איני מקפיד, והתורה ציותה ואהבת לרעך כמוך, והיינו כמו שאתה אוהב לעצמך, ולעצמי אין בזה צער. שאין זה מן האמת, היות ו"כמוך" היינו גם כמו שאתה אוהב שלא יצערו אותך, כן נהג גם עם אחרים.

(ש"ר"ע המידות)

וכך הוא שיעור חיוב אהבת הלב לכל אחד ואחד מישראל, לחפוץ בכל הטוב לו, ולהצטער בכל דבר לא טוב שיבא עליו, ואין חיוב לאהוב את חברך כמו שאתה אוהב את עצמך. ועל כן מי ששמח בהצלחת רעו בכל דרכיו הן בעושר הן בכבוד וכדומה, אך רק בחוכמה חפץ שהוא עצמו יחכם יותר מחבירו, אף על פי שדרגתו גבוהה, עדיין לא הגיע לידי שלמות חיוב האהבה.

חלקה השני של מצוה זו הוא עשיית מעשי אהבה של חסד ורחמים לרענו, בשיעור כפי שיחפוץ האדם לעשות

ואלו הם אגרות

כבר למדנו שהנשים הצדקניות הביאו גם כן תרומה למשכן... הלימוד לדרכנו גדול מאוד ויש בו לקח גדול להרבה דברים, שאחד מהם הוא: עשיית מצוות בחווייתיות

ביחד! כלומר, גם הגבר וגם האשה בוחרים דבר מסויים [למעט לימוד משותף שנצרך מאוד...] כמו חסד: חלוקת אוכל לנזקקים, עזרה לחולים, גמ"ח כזה או אחר וכו' עשיית תהלים בשבתות או ארגון דבר אחר שעושה טוב לעולם... החיבור הרוחני הזה שופך אור אלקי על שניהם, ביתם הופך להיות משכן לרוחניות... השלווה שננסכת בבית, הנעימות, הקדושה ועוד, הופכים להיות אבן מאבני ביתם, והחיבור ביניהם נעשה למקשה אחת טובה! ה' יזכנו לכך, אמן.

עמלנו אלו הבנים

על הפסוק 'ויבואו האנשים על הנשים' הסבירו רבותינו שהנשים הצדקניות מיהרו להביא תרומה, ולא היה להן מפריע רוחני... מדוע? כי רק מי שמצווה על קיום מצוה או תורה - יש לו מפריע רוחני, דהיינו: יצר הרע!

הגברים נצטוו מפי משה רבינו להביא נדבה, זה כיפר להם על מעשה העגל שנעשה מזהב, כידוע שהנשים הצדקניות לא חטאו בעגל ולא נצטוו על כפרה בתרומה למשכן, ואף על פי כן הן הביאו תרומה למשכן, ולא זאת בלבד שהביאו, אלא שהקדימו להביא לפני הגברים... איך זה קרה?

מסבירים רבותינו: יצר הרע נמצא במקום שיש לאדם ציווי לעשות! וכיון שהגברים צוו על כך - היו להם מניעות לדרכנו נלמד להכניס את הרוחניות לילד עם הרבה חוס ואהבה כי יש לו מנגדים...

אצילי פלוני איבד אתמול את ארנקו בעת שנסע במרכבתו בחוצות העיר; המוצא הישר יתוגמל במאה רובלים מידי ה'אצילי'! – כך נאמר במודעה שהתפרסמה באותו בוקר בעיתון היומי של לודז'. אבידת ה'אצילי' הייתה עד מהרה לשיחת היום. הכול הניחו כי אם ה'אצילי' מוכן לגמול מאה רובלים על השבת האבידה, אות היא כי הסכום שאיבד... גבוה בהרבה. יהודי פשוט ודל היה פסח-משה. את מחייתו מצא בעבודות קשות שלא הצריכו ידע ומיומנות. אף-על-פי-כן התברכו פסח-משה ובני משפחתו בשמחת חיים. אשתו וילדיו, שמונה במספר, הסכימו לתנאי הדחקות ומעולם לא הזו בדמיונות שווא על חיי עושר ורווחה. השעה הייתה שעת בוקר ופסח-משה עשה את דרכו מתפילת שחרית לביתו.

הוא סיים למנות את השטרות והנה התברר לו כי כל כספו האבוד הושב אליו בשלמות. אלא שאז נשא אל פסח-משה מבט מרושע וחורש רעות. בטון חמור הרעים עליו: והיכן הם אלף הרובלים הנוספים שהיו בארנק, יהודי נבזה ושפלי?... פסח-משה ההמום, לא האמין למשמע אוזניו. הוא ציפה להרעפת תשבחות על ראשו, ובעיקר ייחל לגמול הנאה שה'אצילי' התחייב למחזיר האבידה. תחת זאת גילה לפתע כי הוא מואשם בגניבה!

עיניו תרו סביב, כהרגלן, בחפשו אחר עבודה מזדמנת. לא הרחק מביתו הבחין מזווית העין בחפץ כלשהו, מוטל בצד הדרך. ללא מחשבה יתרה התכופף להרימו. די היה לו בהצצה חטופה כדי להיווכח כי מדובר בארנק גדוש בשטרות כסף. עד אשר יחליט אם אמת ראו עיניו או שמא חזיון תעתועים בלבד הוא – טמן את הארנק עמוק בתוך כיסו.

רק בביתו העז פסח-משה להוציא את הארנק מכיסו. בידיים רועדות פתחו והוציא מתוכו חבילת שטרות שמנה. בעיניים בורקות מנה אותם. ערך השטרות הסתכם באלף רובלים. מעולם לא החזיק בידיו – ודומה כי אף לא ראה – כסף כה רב. אשליותיו השיאוהו למרחקים ובעיני רוחו כבר ראה עצמו גביר בעמיו. אולם תכף ומייד שב אל קרקע המציאות. מישהו איבד את הארנק עם הכסף ועליו להשיבו לו.

לפתע הלמה בראשו המחשבה: ה'אצילי'!... אין ספק כי זהו ארנקו האבוד של ה'אצילי', אשר הבטיח מאה רובלים למוצא הישר! מאה רובלים גם הם היו סכום שפסח-משה יכול היה עד אז לדמיין בלבד. ברגליים קלות מיהר פסח-משה אל בית ה'אצילי'. ה'אצילי' נטל את הארנק בהתלהבות וחיוך של שביעות-רצון נמרח על פניו. הוא הוציא את השטרות והחל למנותם. בתוך כך העיף מבט בוחן ביהודי שלפניו ופניו נתכרכמו. האומנם ייאלץ להפסיד מאה רובלים למען "יהודי עלוב" זה?...!

פיו של פסח-משה נאלם דום. ה'אצילי' לא ויתר והוא שב על תביעתו לקבל את "אלף הרובלים הנוספים שהיו בארנק". רועד מאימה הוא סולק בבושת-פנים מבית ה'אצילי', תוך שהלה מודיע לו חגיגית כי ימצה עמו את הדין על ספסל הנאשמים.

מבולבל ונבוך שוטט פסח-משה בחוצות לודז'. טרם הספיק לעכל את מזלו הטוב שהמציא לידיו את האבידה וכבר נחתה על ראשו צרה שכזו. פתאום ידע מה עליו לעשות. הוא כיוון את צעדיו לעבר ביתו של רב העיר. הרב כבר יידע כיצד להושיעו, אמר לעצמו וזיק של תקווה נייער בליבו.

הגאון רבי אליהו-חיים מייזל, רבה של לודז', האזין רוב קשב לסיפורו העגום והמדמה כאחד של פסח-משה. ברור היה לגאון כי כל דבריו אמת הם וכי ה'אצילי' טפל עליו עלילה בזווה. לאחר שהרגיעו, פנה אליו רבי אליהו-חיים ואמר: "שמע נא, יקירי, צעדך הראשון יהיה למצוא עורך-דין שיסכים להגן עליך במשפט. לאחר שתשיג עורך-דין אמור לו לסור אליי ואני כבר אנחה אותו".

כשיצא מבית הרב חש פסח-משה הקלת מה. רבי אליהו-חיים נודע בפיקחותו העצומה, שלא אחת סייעה לו לעמוד כחומה בצורה מול נוכלים למיניהם. למחרת היום התייצב בביתו של הרב עורך-דינו המיועד של פסח-משה. לאחר שהסתודד שעה קלה עם רבי אליהו-חיים, יצא מביתו מבליע חיוך מסתורי.

מועד המשפט הגיע. שופטים עוטי גלימה ופאות נוכריות מסולסלות ישבו על כיסאותיהם המוגבהים והכול סביב הקרין הוד והדר. ה'אצילי' הפולני הוזמן להציג את תביעתו. בלהט רב שב על האשמותיו כנגד "היהודי הנוכל" שגנב מחצית מכספו האבוד...

המשך בעמוד 4

- א. העלון להצלת א.ח.ב.א. נתרם בעילום שם להצלחתו בכל העניינים ברוחניות וגשמיות, אמן. כל מי שרוצה להקדיש את העלון הקדוש המופץ בכחמשת אלפים עותקים בכל רחבי הארץ הקדושה, מוזמן לפנות לר' שלמה רחמים בטלפון: 0533121838 ולהעביר את השמות שמעוניין שיכתבו בעלון לרפואה, להצלחה, לזיווג, לזרע של קיימא, או להבדיל לעילוי נשמת יקיריו, ויונצחו בעלון בשבתות הבאות.
- ב. כל מי שמעוניין להצטרף למיזם קריאת הוזהר הקדוש ברציפות בבית מדרשנו, מיזם שעליו קרא הרמח"ל הקדוש שאם היה באפשרותו היה מתקן את זה בכל מקום לרוב השמירה העצומה שגורם בישראל! יפנה לאחראים על השיבוץ היומי במהלך השבוע: סבב א-ר' הננאל אברמוף: 0548460510. סבב ב-ר' אלעד אהרוני: 0548463387.
- ג. תודה לה' יתברך על שובם לשלום של המגויינים מחברי הקהילה, בתוך ישראל!

היכל המלך

לאחר מכן נקרא פסח-משה להשיב על ההאשמה החמורה כנגדו. בקול נכאים גולל את השתלשלות הדברים וסיפר כיצד ממוצא ישר והגון נהפך באחת לגנב מושמץ ונרדף. נחיתותו של היהודי האלמוני אל מול ה'אציל' הנכבד הייתה בולטת.

עורך-דינו של פסח-משה נקרא אל הדוכן כדי לשאת דברי סנגוריה על מרשו. ללא כל הקדמות, הישיר עורך-הדין מבט אל ה'אציל'.

"אם-כן, טוען אתה כי אלפיים רובלים – ולא אלף – היו בארנקך האבוד", אמר.

"חד וחלק!", ענה ה'אציל'.

"האם מוכן אתה אף להישבע על כך?", שאל עורך-הדין.

"הריני נשבע בזאת בכל הקדוש והיקר לי כי כל דבריי אמת", הזדרז ה'אציל' להישבע.

הביטחון שהקרין ה'אציל' כמו גם שבועתו, חיזקו את מהימנותו.

עורך-הדין שקע בהרהוריו תוך שהוא פוסע אנה ואנה בידיים שלובות לאחור.

לפתע נעצר על מקומו. "רבותי המכובדים, אנשי ההיגיון והצדק", פנה אל חבר השופטים. "עומדים אנו לפני דילמה אמיתית. מחד גיסא, אי-אפשר להטיל ספק

במהימנותו של ה'אציל' הנכבד; לבטח לא לאחר שנשבע עליהם בכל הקדוש והיקר לו. אולם מאידך גיסא, מבקש אנוכי להפנות שאלה אל השכל הישר שלכם: אם אמנם שלשל מרשי לכיסו מחצית מן הסכום, מדוע לא נטל את מלוא הסכום?!"

עורך-הדין עשה אתנח קצר כדי לתת לשאלתו את המשקל הראוי, ומיד המשיך: "לא רבותיי! אדם רמאי לא היה מחזיר אלף רובל שאיש בעולם אינו יודע כי הם בידיו. אין ספק אפוא כי גם דבריו של מרשי כנים הם ומכאן שהארנק שמצא הכיל אלף רובלים בלבד. כיצד אם-כן מיישבים את הסתירה?"

עורך הדין נטל אוויר לריאותיו והמשיך: "ובכן, רבותיי המכובדים, דומני כי הפתרון פשוט למדי – הארנק שמצא היהודי, איננו הארנק שאיבד ה'אציל'! כך לא נחטא לשכל הישר, וגם לא נפליל את ה'אציל' בשבועה לשקר!"

פני ה'אציל' האדימו והחווירו חליפות. ניכר היה בו כי הוא מבין היטב את עומק הבור שכרה לעצמו.

שאלות בנושא אהבת ישראל

- א. מהו גדר החיוב של אהבת ישראל, 'הלכה למעשה'?
- ב. אם יש אדם שהוא אנוכי מאוד, האם גם כן יש חיוב לאהוב אותו כמו כלל ישראל?
- ג. אם אדם לא מקפיד על גינוני כבוד כאלו ואחרים, אך חברו כן מקפיד, כיצד ינהג? האם חייב לכבדו כפי שחברו רוצה?
- ד. מי שמבקש סיוע בצורה גסה האם עדיין מחוייבים לעזור לו?

תשובות בהיכל ההלכה באור 2

במה דברים על הגאון רבי יחיאל מיכל אפשטיין

היום נארח במדורנו את הגאון המופלא רבינו יחיאל מיכל אפשטיין, שמוכר בעיקר בזכות ספרו: 'ערוך השלחן'. המיוחד בספרו זה, הוא הסדר המופתי בעריכת כל סוגייה וסוגייה החל מהפסוקים בתורה, דרך המשא ומתן ההלכתי בגמרא - וכלה ב'הלכה למעשה' עפ"י השולחן ערוך, הרמ"א ונושאי כליהם. להלן כמה נקודות ותחנות מימי חייו:

- א. נולד בכ' שבט שנת ה'תקפ"ט [1829 למנינם] בבלארוס, לאביו רבי אהרן יצחק שהיה סוחר.
- ב. משפחתו היא נצר למשפחת בנבנישתי מספרד שגורשו מספרד בזמן הגירוש הזכרו לשמחה, וביחוסו נמצא שזקנו הוא רבי אהרן הלוי שאליו מיוחס 'ספר החינוך'.
- ג. למד אצל הגאון רבי איצל'ה מוולוז'ין, והתחתן עם בתו של רבינו יעקב ברלין [אביו של הנצי"ב] כיהן ברבנות בכמה ערים בישראל, לאחר שעסק הבדים בחנות של אשתו לא צלח, ואז הסכים לקבל על עצמו עול הרבנות.
- ד. הוא נפטר בנובהרדוק בכ"ב אדר ב' התרס"ח ושם נטמן!

היכל הילדים

שיעורי הרב ברחבי הארץ:

- יום ראשון: בנתניה: בית הכנסת 'אהל יצחק' רחוב חטיבת הראל 8, בשעה: 19:00. (בכולל למטה) בכפר סבא: בית הכנסת 'אלי כהן' רחוב שלמה המלך פינת מצדה בשעה: 20:15.
- יום שני: בבאר יעקב; בית הכנסת 'אברהם אבינו' רחוב הרב עוזיאל 7 בשעה: 17:15, לאחר תפילת ערבית.
- יום שלישי: בירושלים, ביה"כ "מוסאיוף" רח' יואל 25 בשעה: 15:00. (שידור חוזר בטל': 03-6171068 שלוחה: 50) בירושלים, שכונת פסגת זאב בית הכנסת 'נחלת צבי' רחוב אליהו מרידור 42 בשעה: 19:30.
- יום חמישי: בירושלים בית הכנסת 'תפארת ירושלים' - היזדים, רחוב אדוניהו הכהן 26 בשעה: 14:00. בירושלים, בית הכנסת 'בורוכוב' - 'חזון יעקב' רחובות הבוכרים 21 בשעה: 20:20. בגבעת זאב בית הכנסת 'היכל המלך' לימוד 'ליל שישי' כל הלילה החל מהשעה: 22:00 בע"ה.

היכל המלך

קניית

היכל המלך

לשם ירושלים

רשות המיסים

4